

Микола Кравчук,
кандидат юридичних наук, доцент,
заслужений юрист України,
завідувач кафедри теорії та історії держави
і права Тернопільського національного
економічного університету

УДК 342.3

Особливості військового будівництва в період Директорії Української Народної Республіки: історико-правове дослідження

У суспільному житті кожної нації найвища цінність є мир. Тому для збереження миру кожне суспільство, незважаючи на великі матеріальні і духовні затрати, запроваджує ефективні і стабільні заходи й засоби його забезпечення, запроваджує надійні гарантії державного, національного суверенітету. Дуже важливими ці засоби та заходи були і є для українців, оскільки впродовж своєї тисячолітньої історії їм багаторазово прийшлося зі зброєю в руках виборювати власну державність. Особливо значимою й актуальною ця проблема є сьогодні, в період розв'язання і ведення "гібридної війни" північною сусідньою державою. Саме в ракурсі збереження суверенної української держави нині за неї щоденно гинуть на її східних кордонах десятки кращих синів і дочок України. Тому сьогодні найголовнішою проблемою України є забезпечення незворотності національного державного будівництва.

З огляду на те, що історія вчителька життя, для гарантування ефек-

тивності цього процесу необхідно звернутися до історично-правової спадщини. Саме тому багато науковців досліджують державотворчі процеси і законодавчу діяльність в Україні у періоди Центральної Ради та Директорії [1, с. 164]. Аналіз наукових розробок, архівних матеріалів безапеляційно підтверджує, що найціннішим досвідом українського право- та державотворення є державне будівництво початку ХХ ст., доба Української Центральної Ради, Гетьманату П. Скоропадського, Директорії Української Народної Республіки, Західноукраїнської Народної Республіки, яке відновилося майже після трьохсотрічного занепаду Української держави та у великій мірі повторюється в Україні сьогодні, через сто років, власне, це обумовило вибір даного процесу об'єктом наукового дослідження [2, с. 18, 137-173]. Врахувавши обмежений обсяг і вагомість статті, акцент наукової розвідки спрямований на державотворення в добу Директорії УНР, зокрема, особливості розбудови вла-

сного війська, що й окреслило її предмет.

І ще, доба Директорії УНР є чи не найскладнішим і найдовшим етапом в українському державотворенні 1917–1920 рр. Становище нової влади було дуже важке. Україна виявилася оточеною ворогами з усіх сторін. Відповідно у таких умовах питання організації, забезпечення діяльності національної армії набуло особливого значення. Як свідчить аналіз архівних матеріалів, Армія Директорії складалась із значної кількості різних повстанських загонів, а тому було важливим юридичне оформлення війська УНР [3, с. 100].

Окремі аспекти тематики військового будівництва у зазначену добу отримали наукову розробку у працях сучасних вчених: В. Верстюка, Б. Гнатевича, В. Голубка, Л. Дещинського, Л. Зінкевич, Р. Іванченко, О. Копиленка, І. Крип'якевича, В. Кульчицького, А. Папікяна, О. Реєнта, О. Рубльова, В. Рум'янцева, О. Мироненка, П. Музиченка, В. Солдатенка, О. Сурілова, О. Тимошука, Я. Тинченка, Б. Тищика, В. Шевченка, О. Шевченка, Б. Якимовича, Д. Яневського, українських вчених учасників тих подій: В. Винниченка, М. Грушевського, Д. Дорошенка, П. Скоропадського, З. Стефаніва, О. Удовиченка та ін.

Доречно підкреслити, що сучасні дослідники внесли певну лепту у розвідку й наукове опрацювання цієї теми, але поза їхньою увагою залишились різні важливі питання формування Збройних Сил України, особливо історико-правові аспекти. У цьому плані автор передмови до двотомного збірника документів і матеріалів з діяльності Директорії УНР зазначив: "...Кризовий період відновлення Української Народної Республіки доби Директорії – це найскладніший за перебігом подій відтинок революції і до того ж найменше вивчений історіографією, відносно нього існують різні контроверзи та позбавлені важливих деталей, спрощені схеми відтворення історії

УНР. Одна із причин такого стану – недостатнє використання джерельного матеріалу, зумовлене цілим рядом об'єктивних і суб'єктивних обставин" [4, с. 5].

З огляду на це, метою даної наукової статті є дослідження особливостей формування Армії Директорії у 1918-1920 рр., виокремлення й обґрунтування його етапів, з'ясування організаційно-правових засад діяльності цього державного утворення у сфері військового будівництва, оцінка даного історико-правового досвіду для розвитку сучасних Збройних Сил України.

Для наукової розробки вагомо обрати методологію дослідження, яка є ключовою засадою його ефективного проведення. При цьому необхідно підкреслити значимість використання постмодернізму, який дає можливість розкрити самовиражене розуміння історії. Така позиція передбачає формування певного концепту і, на основі фактів та документів, проведення оцінки державно-правової дійсності, а також вимагає порівняння з аналізом уже сформованих висновків, з'ясування реальної сутності подій та узагальнень через призму сучасності. Постмодернізм оцінює суспільно-політичну ситуацію тільки на основі фактів, тому максимально позбавлений упередженості. З огляду на вищевказане, основними вихідними положеннями нашої розвідки є те, що: по-перше, весь військовий рух у період 1918-1920 рр. утверджував українську державність, адже армія є основним гарантом суверенітету держави, без якого вона не може повноцінно існувати і виконувати свої функції; по-друге, військовий чинник українського державотворення є його визначальною особливістю, першоосновою, фундаментом відродження й розвитку; формування власного війська загалом випереджало розбудову національної держави і було її могутньою рушійною силою і гарантом державотворчих процесів; по-третє, без чіткого рег-

ламентування статусу і визначення меж діяльності збройних структур в нормативно-правових актах армія і держава в цілому, як організований, впорядкований організм, існувати не може; по-четверте, для ефективного функціонування власної армії потрібне її всебічне забезпечення, яке ґрунтувалося на могутньому політичному, економічному, соціальному потенціалі держави і легітимній підтримці всього суспільства [5, с. 392; 6, с. 70].

Важливим методологічним завданням обраної наукової розвідки є обґрунтування періодизації етапів розвитку української державності і розбудови її Збройних Сил. У цьому плані М. Страхів і О. Криворучко зазначили: “Проблема періодизації як всесвітньої історії людства, так й історії держави і права, зокрема, має виняткове методологічне значення, бо саме періодизація є одним з головних чинників, які сприяють розумінню рушійних сил і загальних закономірностей історичного процесу розвитку людства й з’ясуванню специфіки історичного життя різних епох і країн. Тому тільки науково обґрунтований розподіл історико-правового матеріалу, належне методологічне забезпечення періодизації надають можливість зрозуміти основні закономірності розвитку державних і правових інститутів, показати їх динаміку й взаємозв’язок, розкрити співвідношення загального й особливого у розвитку держави і права конкретної країни” [7, с. 170-171].

Отже, розбудова Української держави на початку ХХ ст. хоча й проходила у різних формах (Української Центральної Ради, Гетьманату П. Скоропадського, Директорії УНР, Західноукраїнської Народної Республіки) була єдиним державотворчим процесом, оскільки утворення наступної держави “України” визрівало у лоні попередньої. Так, О. В. Антонюк, підсумовуючи діяльність Центральної Ради, зазначив, що “український національно-демократичний табір, який привів Україну

до незалежності, не зміг утримати державну владу. На кінець квітня 1918 р. український уряд і Центральна Рада перебували у глибокій кризі. Вони швидко втрачали підтримку навіть у тих верствах, на які ще донедавна опиралися у боротьбі за національну справу. За два місяці, що пройшли після повернення Центральної Ради, в Україні не відбулися ніяких позитивних зрушень у державному будівництві, економіці, культурі. Стосунки з військовим командуванням союзних військ, які зайняли всю територію УНР, набули характеру конфронтації. Влада на місяць повністю перейшла в руки німецьких і австрійських генералів. У таких умовах 29 квітня 1918 р. відбувся державний переворот, головна мета якого – зміна суспільного ладу в Україні” [8, с. 74]. За суттю німецько-австро-угорські війська, які прибули в Україну на запрошення Української Центральної Ради, стали її “могиликом”. Хоча це питання є дискусійним і досі не має однозначної відповіді. Зокрема, за твердженням Ж. В. Шиянюка: “Попри всю свою суперечливість Брестський мирний договір у ситуації, в якій опинилася УНР, став для неї порятунком від загибелі. Україна стала однією з перших країн, що вийшла із світової війни. Однак, на віддалену перспективу Брестський мирний договір, як зазначив С. Петлюра, спричинив до міжнародної ізоляції, бо та опинилася у таборі переможених країн” [9, с. 85].

Аналогічно завершився наступний етап українського державотворення, який прийшов на зміну Українській Центральній Раді, Гетьманат П. Скоропадського. Після семи з половиною місяців функціонування гетьманської держави вона перестала існувати внаслідок повстання, очоленого Директорією. “Воно було викликане незадоволенням значної кількості населення соціально-економічним та зовнішньо-політичним курсом гетьманської держави, який полягав у відновленні поміщи-

цької земельної власності, утисках національно-демократичних кіл, сприянні реквізиціям німецько-австрійських військ, орієнтації на федеральний зв'язок України з Росією" [2, с. 138]. Та найголовнішою проблемою у державному будівництві як УЦР, так П. Скоропадського, були упущення у військових державотворчих процесах, зокрема, у формуванні власного війська. На це звернув увагу В. Є. Голубко: "як у попередній період провідну роль у всьому державному процесі посідала проблема військового будівництва. ...Об'єктивні умови формування національного війська були не на користь України. ...Перешкоди з боку австро-німецького командування, що фактично окупувало Україну, не дало можливості П. Скоропадському розгорнути будівництво Української Армії. Антанта, не визнавши права України на незалежність, штовхнула гетьмана на федерацію з Росією, чим остаточно спричинилася до його ізоляції всередині країни і, в цілому, падіння гетьманської влади" [10, с. 38].

Отже, на зміну Гетьманату П. Скоропадського в Україні владу перейняла Директорія, у складі: голови – В. Винниченка, членів – С. Петлюри, Ф. Швеця, А. Макаренка, П. Андрієвського (створена 13 листопада 1918 р. Українським національним союзом інституцією порятунку української державності) шляхом збройного повстання в період: 15 листопада – 14 грудня 1918 р., під керівництвом створеного Директорією військово-революційного комітету у складі: М. Авдієнка, В. Чехівського, А. Пісоцького, З. Висоцького, М. Галагана, Н. Завгороднього, М. Марченка [11, с. 284-285; 12, с. 450-451]. Ще 30 жовтня п. р., коли Союзові не вдалося відвернути гетьмана від орієнтації на Росію, президія Союзу створила повстанський оперативний штаб, до якого увійшли: начальник штабу – ген. О. Осецький, начальник оперативного відділу – полк. В. Тютюнник, адмініст-

ративного відділу – полк. В. Кедровський та представники Січових Стрільців п/полк. А. Мельник, і сот. Ф. Черник [12, с. 451].

Базою для повстанців були загоны Січових Стрільців, що зосередились у Білій Церкві, яка служила штабом антигетьманських сил. Сотні й тисячі селян під проводом отаманів стікались до Білої Церкви. Більшість гетьманських військ також перейшла на бік Директорії, за винятком частин Волинського, Чернігівського і Полтавського кадрових корпусів [2, с. 138]. Прикладом такого масового і швидкого формування війська є створення от. Зеленим у Трипільщині у перші дні повстання 10-ти тисячного загону, так званої Дніпровської дивізії [12, с. 454].

Оцінка масиву документів і матеріалів свідчить, що державна влада у цей період спрямовувала свою широкомасштабну діяльність на формування механізму держави, в першу чергу розвиток армії, її структури, яка переважно складалася із повстанців. Загальна кількість військ Директорії становила до 150 тис. чоловік (за окремими даними до 300 тис. [12, с. 456]), які були на швидкуруч сформовані в загоны, що не мали визначених організаційних форм та досвідченого командного складу. Армія Директорії, що утворилася на хвилі всенародного повстання, так само швидко почала й розпадатись. Крім того, були відсутні кошти на утримання зазначеної чисельної армії. За вказаних причин на початку січня 1919 р. чисельність армії становила до 50 тис. чоловік особового складу при 140-150 гарматах. Основним ядром її були: Запорізький корпус, Корпус Січових Стрільців, дивізія сірожупанників, Чорноморський Кіш (корпус), багато малочисельних частин та дві Юнацькі школи [13, с. 50-51]. На думку дослідників, "з могутньої, 300-тисячної Армії Директорії після п'ятимісячної боротьби залишилось всього 30 тис. вояків, з них бойовиків не більше 15 тис., а територія

становила декілька повітів. На думку науковців, причинами поразки Армії Директорії були невідповідність влади Національного союзу, окрім перевороту, до вирішення долі Української держави [12, с. 460] та нестача в повстанських загонах підготовлених старшинських кадрів [1, с. 168].

За оцінкою О. Удовиченка, повстанські загоны ділилися на дві категорії: ті, що мали високу національну свідомість і боролися за незалежність України та ті, що були продуктом революції, без жодної моралі, їх керівниками були авантюристи, а самі підрозділи склалися переважно з бандитів. Останні військові структури були особливо шкідливі українському національному рухові, оскільки вони займалися грабежом населення, нищили інтелігенцію, влаштували єврейські погроми, зумовлювали хаос; це успішно використовували більшовики, вербуючи такі загоны до себе на службу. Найбільш шкідливим у той час був загін Н. Махна та ін. Боротьба з такими загонами була важкою, оскільки відтягувала з фронту великі сили Української Армії [13, с. 51].

19 грудня 1918 р. Директорія УНР урочисто з перемогою вступила до Києва і започаткувала третю фазу будівництва Української Держави в 1917-1920 рр. – добу Директорії УНР, проголосивши своєю Декларацією від 26 грудня 1918 р. про відновлення назви держави – Української Народної Республіки [2, с. 137].

З цього приводу В. Солдатенко зазначив: “Ні для кого не було секретом, що результат політичного суперництва, зіткнення, двобою двох курсів української державності в кінцевому рахунку визначався співвідношенням військових сил. Співвідношення це не було статичним, а постійно змінювалося і залежало від багатьох факторів. Одним з основних чинників було усвідомлення політичними лідерами необхідної роботи з формування власного

збройного оплоту і цілеспрямованого зусилля у цьому напрямку” [14].

Опрацьовані архівні матеріали і документи підтвердили, що Уряд Директорії, на відміну від Української Центральної Ради, розумів значимість і роль армії в процесі становлення незалежної держави. У цьому плані Брудков Д. і Веденєєв Д. вказали на розуміння вагомості власної армії для державного будівництва Директорії. Зокрема, у звіті МЗС УНР (липень 1920 р.) було підведено підсумки зовнішньо-політичної роботи за кордоном, де вказано: “Наша держава, опиняючись без території, для піддержання української державності взагалі і українського питання за кордоном має тільки два фактори: армію, що зі зброєю в руці зазначає перед світом існування Української держави і пресу, з допомогою якої можна впливати на хід політичних подій щодо України” [9, с. 90].

У зв’язку з масовим проявом дезертирства у збройних формуваннях Директорії, про що свідчить наказ Головного отамана військ УНР Ч. 52 від 3 лютого 1919 року [15, Арк.11], правове забезпечення власного війська було спрямоване на зміцнення дисципліни і становило його пріоритетний напрямок. Для цього були прийняті закони: Закон від 13 січня 1919 р. “Про заклик військових до дійсної служби” створював правову основу мобілізації; підвищену судову відповідальність за дезертирство чи крадіжку і розтрату військового майна передбачав Закон “Про надзвичайні військові суди” від 26 січня 1919 року [15, Арк.11].

Отже, для ефективності наукової розвідки доцільно обґрунтувати періодизацію державного будівництва Директорії, включаючи формування власної Армії. З огляду на вищевказане, процес державотворення та військового будівництва в Україні на початку ХХ ст. поділимо на чотири фази або, за позначенням інших науковців, чотири доби: Української Центральної Ради, Гетьманату, Ди-

ректорії, Західноукраїнської Народної Республіки. Кожну фазу (добу), в свою чергу, в залежності від юридичного закріплення державності та розбудови війська, поділяємо на періоди та етапи. Авторська періодизація державотворення у добу Директорії охоплює п'ять періодів: перший період – з 14 грудня 1918 р. до 5 лютого 1919 р.; другий період – з 5 лютого до 15 липня 1919 р.; третій період – з 15 липня 1919 р. до 5 грудня 1919 р.; четвертий період – з 5 грудня 1919 р. до 5 травня 1920 р.; п'ятий період – з 5 травня 1920 р. до 14 листопада 1920 р. [5, с. 390-398].

Отже, Перший період державотворчої діяльності Директорії розпочато з 14 грудня 1918 р., з дати зречення гетьмана П. Скоропадського влади і завершився 5 лютим 1919 р. датою залишення Києва військами Директорії УНР. Другий період завершено переходом УГА р. Збруч і об'єднанням двох українських армій для боротьби з більшовизмом. Третій період завершено 5 грудня 1919 р. прийняттям урядового рішення про доцільність від'їзду С. Петлюри до Варшави і Наказом головного отамана про призначення командуючим армією ген. М. Омеляновича-Павленка, наступного дня розпочато “Зимовий похід”. Четвертий період завершено 5 травня 1920 р., днем закінчення “Зимового походу”, початком спільних фронтових дій армією УНР з 6-ою польською армією. П'ятий період завершено 14 листопада 1920 р., днем остаточного залишення Урядом Директорії УНР власної землі і переїздом на територію Польщі [11, с. 287-312]. Тож бо, періодизація як інструментарій наукового апарату структурує наукову розвідку, забезпечує системність дослідження.

Доречно підкреслити, що умови становлення і функціонування Директорії УНР були надзвичайно важкими. Україна була з усіх сторін

оточена ворогами. На заході – це була всебічно озброєна Польща, яка вела криваву війну з проголошеною Західноукраїнською Народною Республікою. З 22 січня 1919 р. ЗУНР після Злуки стала із Директорією єдиною УНР. На південному Сході створювала реальну загрозу антибільшовицька, антиукраїнська армія ген. А. Денікіна. На півдні, в Одесі, Миколаєві, Херсоні, висадились французькі війська. Український уряд був позбавлений підтримки інших країн. Становище уряду було складним, оскільки всередині його не було єдності, спільної мети в політиці. Єдине, що об'єднувало уряд Директорії, – це боротьба проти гетьмана та його уряду [16, с. 50].

Директорія потребувала війська. За твердженням дослідників: “Загальний стан збройних формувань, що брали участь у протигетьманському повстанні, не давав підстав вірити в те, що Україна могла втриматись власними силами без союзу з однією або другою зовнішньою силою. ...У цих умовах керівництво УНР зрозуміло, яке значення має інформаційна діяльність, як засіб привернення уваги європейських політиків та народів до долі України, її законних державних прав і геополітичних інтересів” [9, с. 88-89]. Аналіз сучасних фактів дозволяє провести аналогію і зрозуміти, що через сторіччя маємо подібне становище.

Підсумовуючи, варто підкреслити, що, будуючи сучасну суверенну Україну, необхідно і доцільно враховувати позитивний і негативний досвід державотворення Директорії, особливо у військовій сфері, що є гарантією суверенітету, проведення ефективної міжнародної політики. Історико-правовий досвід Директорії підтверджує, що без боездатних, модерних збройних сил жодна держава існувати не може. Ця доба державотворення є малодослідженою і потребує подальшої наукової розробки.

Список використаних джерел

1. *Кравчук М. В.* Військове будівництво у період Директорії (1918-1920 рр.) / М. В. Кравчук // Актуальні проблеми міжнародних відносин: Збірник наукових праць. Випуск 41 (у двох частинах). Частина 1. К.: Київський національний університет ім. Т. Шевченка, Інститут міжнародних відносин, 2003. – С.164-171.
2. *Кравчук М. В.* Правові основи будівництва національних Збройних Сил України в 1914-1993 рр. (орг., структура, штати): іст.-правове дослідження / М. В. Кравчук. – Івано-Франківськ - Коломия: Вид."Плаї"; Видавничо-поліграфічне товариство «Вік», 1997. – 292 с.
3. *Кравчук М. В.* Правове регулювання розбудови Української Армії у період Директорії / М. В. Кравчук // Юридичний вісник ОНЮА. – 2005. – № 2. – С. 98-105.
4. *Директорія*, Рада Народних Міністрів Української Народної Республіки. Листопад 1918 – листопад 1920 рр.: Док. і матеріали. У 2-х томах, 3-х частинах. – Т. 1 / Упоряд.: В. Верстюк (керівник) та ін. – К. Видавництво імені Олени Теліги, 2006. – 688 с.; Т. 2. – 744 с.
5. *Кравчук М.* Етапи військового будівництва в період УЦР: історико-правове дослідження / М. Кравчук // Держава, право і юридична думка у Балтиморському регіоні: історія та сучасність: матеріали XXVI Міжнародної історико-правової конференції 27-29 квітня 2012 р., м. Одеса / ред. колегія: С. В. Ківалов, (голова), Н. М. Крестовська (відп. секр.), В. В. Завальнюк, О. Н. Ярмиш, Л. Г. Матвеева. – Одеса: видавець Букаєв В. В. – 2012. – С. 390-398.
6. *Кравчук М. В.* Методичні засади проведення історико-правового дослідження / М. В. Кравчук // Психологія і суспільство. – 2009. – № 3. – С. 69-80.
7. *Страхов М.* Методологічні основи періодизації історії держави і права / М. Страхов, О. Криворучко // Вісник академії правових наук. – Харків. – 2003. – № 2(33) № 3(34). – С. 170-171.
8. *Антонюк О. В.* До питання про військово-політичне становище в Україні (березень-квітень 1918 року) / О. В. Антонюк // Вісник Державного університету “Львівська політехніка”. – 1999. – № 377. – Держава та армія. – С. 66-76.
9. *Шиянюк Ж. В.* Зовнішньополітичне становище України напередодні і в період приходу до влади Директорії / Ж. В. Шиянюк // Вісник Державного університету “Львівська політехніка”. – 1999. – №3 77. – Держава та армія. – С. 84-91.
10. *Голубко В. Є.* Військове будівництво Павла Скоропадського: плани і реалії / В. Є. Голубко // Вісник Державного університету “Львівська політехніка”. – 1999. – № 377. – Держава та армія. – С. 28-39.
11. *Верстюк В.* Україна від найдавніших часів до сьогодення. Хронологічний довідник / В. Верстюк, О. Дзюба, В. Репринцев. – К.: Наукова думка. – 1995. – 687 с.
12. *Історія українського війська (від княжих часів до 20 - х років XX ст.) / Крип'якевич І., Гнатевич Б., Стефанів З. та ін.; Упорядник Б.З. Якимович. – 4 - те вид., змін. і доп. – Львів: Світ, 1992. – 712 с.*
13. *Удовиченко О. І.* Україна у війні за державність. Історія організації і бойових дій Українських Збройних Сил 1917-1921 рр. / О. І. Удовиченко. – К.: Україна, 1995. – 206 с.
14. *Солдатенко В. Ф.* Запровадження автономії України і збройні сили республіки / В. Ф. Солдатенко // Український історичний журнал. – 1992. – № 7.
15. *Державний архів Вінницької області (далі ДАВО).* – Ф. – Д - 255. – Оп. 1. – Спр. 120. – Арк. 11, 11 зв., 14, 14 зв., 16, 34, 245, 248.
16. *Тищик Б. Й.* Українська Народна Республіка. (1917- 1920) / Б. Й. Тищик, О. А. Вівчаренко. – Коломия: Видав.-поліграф. товариство “Вік”, 1994. – 61 с.

Кравчук М. В. Особливості військового будівництва в період Директорії Української Народної Республіки: історико-правове дослідження

У статті висвітлено процес право- та державотворення в добу Директорії Української Народної Республіки, зокрема, її діяльність у сфері військового будівництва. Розкрито передумови становлення і умови функціонування Директорії УНР. Виокремлено визначальні особливості формування Армії Директорії, організаційні заходи, структура, правове забезпечення функціонування війська у зазначений період.

Ключові слова: Директорія Української Народної Республіки, Армія Директорії УНР, військові формування, правове забезпечення функціонування війська.

Кравчук Н. В. Особенности военного строительства в период Директории Украинской Народной Республики: историко-правовое исследование

В статье отражен процесс правотворчества, государственного строительства во время Директории Украинской Народной Республики, в частности, ее деятельность в сфере военного строительства. Раскрыты предпосылки становления и условия функционирования Директории УНР. Выделены определяющие особенности формирования Армии Директории, организационные мероприятия, структура, правовое обеспечение функционирования войска в указанный период.

Ключевые слова: Директория Украинской Народной Республики, Армия Директории УНР, воинские формирования, правовое обеспечение функционирования войска.

Kravchuk M. The features of military development in the period of the directory of Ukrainian People's Republic: historical and legal research

The article is devoted to research the process of law- and state-building during Directory of Ukrainian People's Republic, including its activities in the field of military foundation. Uncovered are hard backgrounds of formation and functioning conditions of the Directory of the UPR. Highlighted are the defining features of the formation of the Army of Directory, the organizational arrangements, structure, legal regulation of the functioning of the troops in this period.

Key words: Directory of the Ukrainian People's Republic, Army of Directory UPR, military formation, legal support of functioning of the troops.